

ТМГ. XXXVIII	Бр. 2	Стр. 825-836	Ниш	април - јун	2014.
--------------	-------	--------------	-----	-------------	-------

UDK 316.74:001+004

Прегледни рад

Примљено: 17. 5. 2012.

Ревидирана верзија: 26. 5. 2014.

Одобрено за штампу: 27. 5. 2014.

Ивана Стојановић Прелевић

Владета Радовић

Иван Цветановић

Универзитет у Нишу

Филозофски факултет

Департман за новинарство

Ниш

ЗНАЊЕ У ИНФОРМАТИЧКОМ ДРУШТВУ: ДА ЛИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ МОГУ ИМАТИ ЗНАЊЕ?

Апстракт

Да ли је знање истинито оправдано веровање или знање чине информације које су употребљиве? Да ли са развојем технологије друштво напредује на пољу знања? У раду ћемо размотрити дефиниције знања које дају филозоф Платон и савремени теоретичар Киерон О' Хара. У светлу њихових супротстављених теорија потражићемо одговор на питање: Да ли организације могу имати знање? Захваљујући настанку компјутера и интернета, знање одређене особе могуће је снимити и пренети другим људима. С обзиром на то да већи број организација данас користи компјутер као средство рада и обавља комуникацију путем интернета, значи ли то да организације поседују знање? Аутори дају негативан одговор. У тексту аутори критикују друштво знања и неке од његових манифестација, нпр. квизове знања који се емитују на телевизији, позивајући се на Лисманову теорију необразованости.

Кључне речи: знање, интернет, организације и знање, друштво знања

KNOWLEDGE IN THE INFORMATION SOCIETY: CAN ORGANIZATIONS POSSESS KNOWLEDGE?

Abstract

Is knowledge justified true belief or usable information? Does the development of technology improve society in the field of knowledge? This paper considers

ivananas@filfak.ni.ac.rs

the definitions of knowledge given by Plato and contemporary theoretician Kieron O'Hara. In the light of their opposed theories we are looking for the answer to the following question: can organizations possess knowledge? Owing to the development of computers and the Internet, it is possible to record the knowledge of one person and transmit it to somebody else. Considering that many organizations use computers as a work tool and communicate via the Internet, does it mean that organizations possess knowledge? We claim they do not. The paper criticizes *knowledge society* and some of its manifestations, such as general knowledge quiz shows on TV, referring to Liessmann's *theory of miseducation*.

Key words: knowledge, the Internet, organizations and knowledge, knowledge society

УВОД

У раду ћемо поредити Платонову дефиницију знања и дефиницију савременог теоретичара и истраживача у области информација и мултимедија, Киерона О' Харе (Kieron O'Hara, 2003). Савремено друштво, које је део нове економије знања у којој извори конкуренције нису само радна снага и контрола ресурса већ знање и креативност, вреднује интелектуални капитал. У тој новој економији знања информације су богатство, и вредно је све што је искористиво. Развој технологије, нарочито интернета, променио је човеков начин рада и информисања. Преко механизације и аутоматизације, човек је стигао до доба имплозије смисла у коме врши селекцију знања на оно што је употребљиво и што није. Ако савремено друштво зовемо информационом друштвом у коме је човек све инструментализовао, онда би се нова дефиниција знања као основе која не мора бити истинита, али треба омогућити деловање, могла беспоговорно прихватити. Поставља се питање: Да ли је ова дефиниција исправна? То ћемо испитати у раду.

Научно-технолошка револуција је изнедрила информатичку технологију – компјутер. Крајем шездесетих и почетком седамдесетих је схваћено да се базе података формиране у меморији једног компјутера нерационално користе, примећују Радојковић и Милетић (2005, стр. 156). Те информације су користили само они субјекти који су формирали приступ компјутеру. Период у коме настаје компјутерска мрежа, од 1967. до 1971. године, веома је значајан за информисање. Наиме, појава АРПАНет мреже (енг. Advanced Research Project Agency), мреже са 23 компјутера, и ТЦП/ИП (енг. Transmission Control Protocol/Internet Protocol), протокола за разумевање компјутера, веома је важна, јер су тада компјутери не само физички већ и програмски повезани.

Да ли само човек може поседовати знање или то могу и организације? И да ли је знање нужно истинито знање? Киерон О'Хара сматра да организације могу поседовати знање.

Знање, информација и образовање

Распрострањено је мишљење да зато што живимо у информатичком друштву, информација и знање представљају највеће вредности друштва. Сматра се да ко има информацију има моћ! Међутим, ако погледамо неке владајуће теорије о образовању наилазимо на критике друштва знања. Једна од теорија која критикује друштво знања је теорија необразованости. Ову теорију актуелизује аустријски научник, есејиста и публициста Лисман (Liesmann) (Лисман, 2008). Она представља критику појма „друштво знања“ које је ослобођено од предрасуда и стереотипа, друштво које негује критичко размишљање и просуђивање. Информисање и образовање, данас, своју велику улогу обављају путем медија, шаљући информације и прикривене идеолошке поруке. На тај начин се друштво знања доводи у питање. У доба медија питање знања је комплексно, јер присуство мас-медија омогућава приступ великом броју информација па појединац све мање одваја важно од неважног. Информације су свуда око нас, на улицама, у превозу који користимо, на мобилним телефонима, интернету, личним поштама (e-mail), телевизији и другим мас-медијима. Телевизори су од пасивних пошиљаоца слика постали интерактивни инструменти способни за опслуживање свих врста видео и звучних услуга, као и оних који се тичу података (Јанићијевић, 2000, стр. 314). Предвиђања о томе шта ће се све десити у политичкој и економској сфери живота захваљујући развоју технологије су различита. Сигурно је да се велике компаније боре за нове технологије, свесне да на тржишту само тако могу опстати. Нарочито велике промене доносе компјутери нових генерација.

„Масовни медији, представљају само мали део социјалних и економских институција које обликују ове промене. Банке и друге финансијске организације потпуно зависе од нових компјутерских и комуникативних веза. Медија сектор тек хвата корак. Он себе види као електронског добављача информационих и забавних производа“ (Јанићијевић, 2000, стр. 315).

Теодор Адорно је у својој књизи „Теорија полуобразованости“ писао да управо духовно образовање постаје постварена информацијска честица. Да ли ова врста полуобразованости представља необразованост? Лисман би одговорио са „да“.

„Необразованост данас није ни индивидуални пропуст, нити резултат промашене просвјетне политике. Судбина је то свих нас, јер се ради о нужној последици капитализације духа“ (Лисман, 2008, стр. 10).

Забавна вредност знања постала је нарочито популарна у пост-модерној култури. Литлџон истиче забаву као једну од основних функција комуницирања, поред инструкције, убеђивања и информисања (Littlejohn, 1992). Популарна и масовна култура имају за циљ забаву: окупљање на коњским тркама, на вашарима, рингишпилима, у биоскопима. Лисман напомиње да се успешне забавне књиге појављују још у 17. веку, нпр. „Женске разговорне игре“, Харсдофера (Harsdorffer) или „Стотину врела из којеквих материја за разговорно умијеће“, Вебера (Weber). Забава зближава људе, што се може видети у превазилажењу баријера између елите и обичних људи.

„Нису више раскошне оперске куће и катедрале савремене културе, већ спортске дворане, мјузикл позоришта, забавни паркови и потпуно климатизована туристичка насеља“ (Мазе, 2008, стр. 12).

Он каже да се масовна култура потврдила као „владајућа култура“ масовне демократије, што значи да је дошло до промена односа снага између простог света и културних елита. Несумљиво је да је масовна култура била хетерогена целина. Овај проблем је решаван стандардизацијом и шематизацијом. Масовна култура, као што обично бива, постаје владајућа култура. Да ли је забава коју је Гадамер окарактерисао као естетски принцип, ипак недостојна уметности и духовности?

„Гадамер сматра да морамо узети у обзир оно што он назива „антрополошком основом нашег доживљавања уметности“ а испоставља се да је то игра. Чињеница је да су људска бића (као и неке животиње) склона игри. Када размишљамо о игри, ми је по навици супротстављамо раду и на тај начин постајемо склони да њену природу означимо као активност без одређене сврхе. Међутим, по Гадамеровом мишљењу, велика је грешка претпоставити да је ту реч о контрасту између „озбиљне активности“ и „пуже забаве“ (Грејем, 2000, стр. 28).

Да ли тек тако можемо одбацити идеју по којој је човек *homo ludens*? Не, али можемо заузети критичан став према актуелном образовању кроз игру и учењу путем мас-медија. Учење посредством телевизије или других медија не поседује могућност комуникације лицем у лице и могућност интерактивности. Бројне едукативне емисије преносе опште информације, а немогућност интеракције креира веће раскораче у разумевању проблема који се обрађује. Позитивно је што до знања можемо доћи веома лако захваљујући интернету. Веома је важно знати где и како можемо стећи знање, а то можемо постићи прилично лако: куцајући назив појма или феномена који нас занима на *web*-у и притиском на *enter*. Више није потребно да листамо и тражимо непознате појмове у огромним енциклопедијама и загушљивим библиотекама. Масовна култура пружа удобност нове врсте: климатизоване библиотеке са лап-топ рачунарима и интернетом где се налазе одговори на сва питања.

Шта је друштво знања? Друштво које карактерише знање, промишљање и радозналост, а одсуство идеологије и празноверја. Знање подразумева истинитост и критичко-рационалну прихваћеност исказа што се разликује од мњења и веровања.

„Друштво знања није никакво особито паметно друштво. Његове заблуде и погрешке, скученост погледа и агресивност што у њему влада нису мање него у другим друштвима, а је ли барем опће стање образовања боље – чини га посве упитним“ (Лисман, 2008, стр. 23).

Лисман као пример наводи медијски производ који популаризује знање – емисију „Милионер“. То је квиз добро познат широм Европе, спада у најомиљеније и најуспешније емисије те врсте. Уз ову емисију постоје приручници, а такође се може наћи као компјутерска игра и на интернету. Кандидат који жели учествовати у квизу након бројних тестирања одлази у емисију где опет мора проћи тест. Углавном је то тест брзих прстију а мање знања, јер су одговори на питања познати и особама са основним образовањем. Оно што се често дешава у квизу је да познато тријумфује над знаним.

„Квиз тако симулира кретање простором знања, кретање које свако познаје и може поновити, чиме се евентуално саветује његова атрактивност: само смо мало тога разумјели, понешто знамо, нешто се даде претпоставити, но највећи дио нам је непознат и у најбољем случају можемо погађати“ (Лисман, 2008, стр. 12).

Добар пример је и филм Британца Денија Бојла, који је добио Оскара 2008. године, „Милионер из блата“ (енг. „Slumdog Millionaire“). Главни лик, сиромашни Индијац, одговара на питања, при чему зна одговоре на сва питања на основу сећања о догађајима из детињства. У догађајима из детињства сасвим случајно налази одговоре на питања као на пример: Који амерички државник се налази на новчаници од 100 долара? Или, шта држи у руци бог Кришна?

Многи теоретичари који су покушали да дефинишу знање, а нарочито научно знање, одустали су од строжих замисли знања. Савремена гледишта тврде да наша веровања и мњења могу постати знање ако се подвргну проверавању и критичкој дискусији. У Немачкој је примарно хуманистичко знање. Да ли то значи да природне науке можемо олако одбацити? Лисман се пита да ли је енциклопедијско знање оно што данас тражимо од људи који живот посвете образовању или је потребно знање које ћемо применити и које ће у неким случајевима бити корисније? Он замену магистра са звањем мастер описује као продукт постиндустријског доба где је ова титула само још један од производа који друштву доноси материјалну добит.

Постоји једна дефиниција по којој је знање информација опскрбљена значењем. Знање је више од информације, оно пружа могућност да из мноштва података изаберемо оне који имају информацијску вредност.

„Насупрот информацији која представља интерпретацију података с обзиром на очита деловања, знање би се дало описати као интерпретација података с обзиром на њихов каузални суоднос и њихову унутарњу конзистентност“ (Лисман, 2008, стр. 25).

Знање не мора бити корисно. Корисност је питање ситуације, а не самог знања. Киерон О'Хара објашњава шта је знање на интернету. Полази од података да је то скуп симбола на рачунару који могу али не морају бити корисни. Информације су по њему подврста података који имају тумачење или који су смислени. Подаци на web-у би били, поред текста и слике, и видео записи. Како би одвојио информације од знања Киерон наводи следећи пример:

„Већ неколико година у супермаркетима се помоћу електронских благајни биљеже појединости о свакој обављеној куповини, те их се похрањује у средишњу базу података. Велики ланци супермаркета стога поседују велике количине података о милијардама обављених куповина. Ти су подаци, јасно, информације будући да базе имају неко тумачење које читатељу омогућује да докучи о којој се набави ради, шта је купљено, колика је била цијена“ (О'Хара, 2003, стр. 42).

Оваква количина знања није корисна сама по себи, али ју је могуће употребити.

„Помоћу посебних рачуналних програма, програма за обраду података или индукцијских програма, рачунало може претрести големе скупове података и извући статистичке односе између неких од њих“ (2003, стр. 42).

О'Хара закључује да су подаци скупови симбола, док су информације смислени подаци.

„Знање је информација коју је могуће искористити у сврху подражавања или предлагања дјеловања – оно је средство за постизање одређеног циља“ (О'Хара, 2003, стр. 43).

У јавној комуникацији информације су различите вести које иду у распону од временске прогнозе до политичких вести. Разумевање информација зависи и од самих прималаца који тумаче информационе поруке.

Нови медији дају предност бази података. База се дефинише као структурирана збирка података. Различити типови база података (хијерархијски, мрежни, релациони и објективно оријентисани) користе различите моделе организације података. База података се може прегледати, а корисник се може кретати кроз њу и претраживати је. Ако је данас свет са доласком Мреже добио нови изглед, након просветитељства, како описује Манович (2001), потребно га је моделовати као базу података. Да ли су базе података, које су део Мреже, знање? У базу података спадају мултимедијалне енциклопедије, ЦД-ромови који су збирке рецепата, цитата, фотографија и тако даље.

“ЦД-ром и други медији за дигитално записивање података (дискете, ДВД-ром) показали су се као нарочито погодни за традиционалне жанрове који већ поседују структуру базе података, као што је фото албум; они су такође инспирисали нове жанрове, као што је биографија у форми базе података. Ипак, место на којем је форма базе података заиста процветала јесте интернет“ (Манович, 2001, стр. 105).

Киерон О' Хара версус Платон

Платон је писао своја дела у форми дијалога. Дијалоге најчешће води Сократ. Сматра се да Платон стоји иза ставова које Сократ заузима у дијалозима. Платон је покушао да направи разлику између знања и истинитог веровања, нарочито у свом делу „Теетет“. Знање има поузданост коју истинито веровање нема и зато је потребно истинито веровање оправдати. Анализу знања као оправданог истинитог веровања Киерон О' Хара обележава скраћено ОИВ анализом.

Платон разликује знање од истинитог веровања по томе што се знање може проверити. За човека који зна да уме играти тенис кажемо да уме играти тенис, а за оног који верује да уме, то не можемо рећи. Вероватно да можемо рећи да енциклопедија садржи знање иако нема психолошких стања као што је веровање. Исто је са интернетом. Поседује енциклопедијско знање, али не верује. Платон је сматрао да је језик веома моћан и као такав омогућава људима да манипулишу једни другима, зато је и сам избегавао писање текстова већ је мисли бележио у форми дијалога. Данас у доба медија имамо бројне записе, текстуалне, аудио-визуелне који остају забележени без могућности да са њима „разговарамо“ и на њих утичемо. Међутим, О' Хара не сматра да је Платон био пророк у вези језика и замера му што је сматрао да тзв. енциклопедијско „знање“ није знање.

У ОИВ традицији знање се схвата као психолошко стање које укључује особу која поседује знање и тако прихвата пропозицију или се са њом слаже. Пропозицијско знање је знање да нешто јесте. Тимоти Вилијамсон (Timothy Williamson), оксфордски филозоф XX и XXI века, покушава да раскине са овом традицијом, али остаје унутар ње. Он сматра да је знање стање ума, те као такво имплицира веровање. Вилијамсон се поред бројних филозофских проблема бави модалном епистемологијом. Ова, данас нарочито популарна филозофска дисциплина, бави се питањем на који начин сазнајемо појмове могућег и нужног. Други смисао би био да се схвати као теорија о могућем сазнању. Најзаступљенији је смисао у коме модална епистемологија истражује повезаност између епистемичког појма замисливости и метафизичког појма могућности.

Вилијамсон на бројним примерима показује да се драстично разликовање филозофије, науке и свакодневног живота укида. Овај

философ је у свом делу *The Philosophy of Philosophy* покушао да на бројним епистемолошким примерима укине традиционално разликовање априорног и апостериорног знања. То је порука да постоји кабинетско знање које је аналитичко али не нужно и априорно (Прелевић, 2009, стр. 116).

У Платоновом дијалогу „Теетет“ Сократ поставља питање: Шта је знање и да ли постоји разлика између појмова *знање* и *мудрости*? Знање по Сократу не може бити умеће (вештина). Заправо, Сократ сматра да се не може рећи: знање је ушити панталоне, али се може рећи: он зна ушити панталоне. Знање није ни перцепција, јер ствари могу бити различито перципиране, нпр. када ветар дува неком може бити хладно а другом не, али те перцепције не говоре о ветру по себи. Знање и перцепција се не могу изједначити. Ипак, људи се разликују по знањима, па се о неком може говорити као о стручњаку и веровати му се више него неком другом. Да ли је знање право схватање (уверење) или право схватање са објашњењем (логосом)? Платон је хтео рећи да истинито и погрешно разумевање зависе од стања душе, и да истина и заблуда не леже у стварима већ у начину спајања човечких перцепција. Можемо имати објашњење, а да немамо знање. Ако знамо конститутивна правила игре шаха то не значи да знамо играти шах.

Киерон О'Хара сматра да није свако знање истинито знање. Као пример он даје знање које је потребно у индустрији, и назива га умећем а не пропозицијским знањем.

„Знање нам може помоћи да нешто остваримо. Стога се с истинитошћу и неистинитошћу чешће повезује императивни облик (ако желиш остварити ово најприје учини то, затим то, а затим то), него пропозицијски облик (ради се о овоме)“ (О'Хара, 2003, стр. 50).

Такође, хеуристичко знање може бити неистинито. Хеуристичко знање се заснива на практичком искуству. У пракси је понекад веома битно брзо доћи до исправног решења. Проблем у хеуристичком расуђивању је тај што се не ради увек о добро утемељеним претпоставкама, већ о пречицама које су део праксе.

Платон сматра да је знање психолошко стање, или као што Вилијамсон Т. објашњава, знање је стање ума, што, наравно, имплицира психолошко стање. О'Хара заузима сасвим различито становиште: знање, по њему није психолошко стање већ је оно искористива информација која може бити чак и неистинита. То можемо видети на примеру интранета, интернета и развоја мреже.

Да ли нам је за знање потребно оправдање? Рећи да је знање оправдано (веровање), значи тврдити да имамо аргументе како је знање истинито. Када студент каже да није дошао на час јер је био прехлађен, професор може прихватити информацију као истиниту или пак тражити оправдање за оно што студент каже, како би имао

оправдано веровање. Ми бисмо додали да је потребно поклапање са стањем ствари. Уколико је студент био одсутан како каже, јер је имао прехладу, при чему има оправдање за то, то је истина уколико је он стварно био болестан. Али професор не може поседовати то знање без неког оправдања, у овом случају се ради о здравственом оправдању на коме се датум болести поклапа са датумом часа са кога је студент одсуствовао.

Ако прихватимо тезу да је знање оправдано веровање, ова тврдња се коси са О'Харином тезом да знање може бити неистинито. Јер у случају да се сложимо са О'Харом да знање може бити неистинито, онда нам није потребно оправдање, већ је битно само деловање. Међутим, на једном месту у књизи „Платон и интернет“ О Хара пише:

„Чак и ако схваћамо знање као „искористиву информацију“, бит ће потребна нека врста оправдања учинковитости знања – квалитета суства управљања залихама утјецат ће на добит подузећа, те на послове њезиних запосленика; квалитета састава за надзор рада срца утјецат ће на шансе да пацијента преживи. У тако осјетљивом контексту, знање које уносимо у рачунало мора бити поуздано“ (2003, стр. 48).

Такође, О'Хара разликује две концепције оправданости: једна концепција је из ОИВ традиције, по којој мора постојати фундаментално знање, знање као део кохерентне слике света, и друга концепција, по којој је знање искористива информација и као таква мора бити поуздана, тј. оправдана.

ДА ЛИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ МОГУ ИМАТИ ЗНАЊЕ?

Интернет је донео бројне новине на пољу образовања. Помоћу интернета се може пренети знање свим запосленима у фирми, многе организације неопходна знања могу пренети својим клијентима, нарочито ако се ради о едукативним организацијама итд. Можемо ли онда рећи да организације поседују знање? Овде ћемо анализирати пример који даје О'Хара. Организације по њему могу поседовати знање запошљавајући неког ко има то знање. На тај начин организација има и психолошко стање карактеристично за људе. Он даје пример фирме “Worldwide Manufacturing“ која производи одређену врсту справе X, и стручњак за производњу X-а је господин Смит. Међутим, када Смит одлази на одмор, неопходно је да неко други уме то да ради. Зато, људи из фирме почињу преузимати знање, разговарају са г. Смитом и израђују програм који опонаша Смитово познавање X-а. У случају неких проблема радници ће моћи да нађу линковање са потезима при управљању машином. Зато, сматра О' Хара, можемо рећи да организација поседује знање г. Смита. Уколико Смит оде из фирме, и нико не користи линкове, може се рећи да фирма нема ис-

тинито оправдано веровање, ипак знање како користити справу X постоји на web-страници. Можемо уврстити још један пример који описује разлику између информације која прераста у знање, а које региструје човек и које региструје машина. То је пример Умберта Ека о справи која региструје прелажење дозвољеног нивоа воде вештачког језера и човека који региструје исти феномен. Наиме, кибернетика која је се бави системима управљања и контроле код аутоматизованих постројења постепено прихвата биолошка и неуролошка истраживања.

„Истовремено, комуникациони модели су се примењивали и на социјалне факторе, док је сарадња између структуралистичке лингвистике и теорије информације постала веома плодна: отуда примена структуралних и информацијских модела на проучавање људских култура, родбинских односа, исхране, моде, гестова, организације простора итд.; чак је и естетика прихватила сугестије разних теорија комуникација и примењивала њихове претпоставке на сопствену област“ (Еко, 1973, стр. 22).

Еко даје пример вештачког језера ради појашњења смисла. И овде се ради о психолошком моменту. Када човек региструје критичну тачку воде, он се уплаши, дакле психолошки реагује и црвено светло (знак опасности) за њега је симбол опасности, док у случају када је машина та која бележи опасност ради се о знаку за опасност, на шта машина реагује активирањем другог превентивног тастера. Смисао опасности који човек препознаје машина не препознаје, али она реагује на знак опасности, и то је искористиво знање на које она реагује деловањем.

Вратимо се на О'Харин пример: Смит и његова организација знају да направе справу х. Чини се као да можемо рећи да Смит зна направити справу х, а његова организација има знање о прављењу машине Х. Знање може бити употребљено или не. По О' Хари уколико знање није употребљиво оно није корисно, али је и даље знање, јер има потенцију да буде искористиво. Да ли можемо рећи да компјутер или организација имају то знање? О' Хара би рекао да компјутери поседују знање јер оно има потенцију да буде искористиво. Ми се питамо: зар није неопходно да је корисник интернета претходно прошао обуку за разне програме, сам или на курсу, или да је радник организације имао обуку како користити одређени програм? Интернет и компјутер у овој ситуацији представљају само медиј или алат помоћу ког ми уз помоћ претходно стеченог знања обављамо неки посао.

Знање је информација коју је могуће искористити у сврху подражавања или предлагања деловања, оно је средство за постизање одређеног циља. Ово је О'Харина дефиниција. Ако је прихватимо, можемо тврдити да фирма може имати знање (које је ускладиштено на рачунару). Али не можемо рећи да машина или фирма поседују знање ако применимо Платонову дефиницију.

ЗАКЉУЧАК

Улога знања у науци и животу је велика. То нам потврђује интересовање за епистемологију које је постојало још у Платоново време. Иако је тешко дати прецизну дефиницију знања, ми смо се одлучили за дефиницију по којој је знање истинито оправдано веровање. Овде нарочито подвлачимо епитет *истинито* за разлику од савременог тумачења по којем је знање информација која је искористива. То не значи да одбацујемо карактеристику искористивости, али је стављамо као секундарну. Могућност да претпоставка може бити искористива не чини је знањем, али када је доказано да је претпоставка истинита онда можемо рећи да она представља знање које је искористиво.

Раширено је мишљење да информација и знање представљају моћ, а да је систем образовања у великој кризи. Све је више диплома, а све мање квалификованих људи за послове за које су се образовали. Све је већа могућност да се плати и заврши факултет, или да се заврши факултет јер се плаћа. Производе се зналци који поседују „знање које је искористиво“ често у егоистичке сврхе, а не „истинито знање“ од значајне друштвене користи. Све је мање етике, а све више похлепе за новцем и на основу таквих критеријума се вреднују знање и образовање.

Развој технологије је веома значајан за процес образовања. Увећана је могућност претраге информација, комуникације и образовања путем интернета, а исто тако, олакшани су и многи послови захваљујући компјутерским програмима. Без обзира на све поменуте вредности, ипак сматрамо да само човек може поседовати знање, јер ко чини организације и институције него људи. Зато и тврдимо да само они поседују знање.

ЛИТЕРАТУРА

- Грејем, Г. (2000). *Филозофија уметности*. Београд: Клио.
- Еко, У. (1973). *Култура, информација и комуникација*. Београд: Нолит.
- Јанићијевић, Ј. (2000). *Комуникација и култура*. Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница З. Стојановића.
- Littlejohn, S.W. (1992). *Theories of Human Communications*. Belmon. CA.
- Лисман, К.П. (2008). *Теорија необразованости – заблуде друштва знања*. Загреб: Наклада Јесенски и Турк.
- Мазе, К. (2008). *Безгранична забава – Успон масовне културе 1850–1970*. Београд: Службени гласник.
- Манович, Л. (2001). *Метамедији*. Београд: Центар за савремену уметност.
- О'Хара, К. (2003). *Платон и Интернет*. Загреб: Наклада Јесенски и Турк.
- Платон. (1979). *Дијалози Теетет и Филеб*. Загреб: Напријед.
- Прелевић, Д. (2009). Вилијамсонова критика филозофског ексцепционализма. *Theoria*, 52 (3), 99–120.
- Радојковић М. и М. Милетић. (2005). *Комуницирање, медији и друштво*. Београд: Стилос.

Ivana Stojanović Prelević, Vladeta Radović, Ivan Cvetanović, University of Niš,
Faculty of Philosophy, Department of Journalism, Niš

KNOWLEDGE IN THE INFORMATION SOCIETY: CAN ORGANIZATIONS POSSESS KNOWLEDGE?

Summary

We are living in the information society, where information heavily influences our lives. It is often very dangerous to give people false information. Mass media systems have the power to spread information all over the world. It is necessary for the information to be true. We attempted to answer the following questions: What is the difference between information and knowledge? Could we say that organizations can have knowledge or could we perhaps say that they have information? Is knowledge justified true belief or usable information? Finally, does the development of technology improve society in the field of knowledge?

In this paper we considered the definitions of knowledge given by Plato and contemporary theoretician Kieron O'Hara. In the light of their opposed theories we attempted to answer the following question: can organizations possess knowledge?

We also addressed the following questions: Is it true that the education progresses in the information age? What about new intellectuals? Are they better than their predecessors because of more information they possess? Today, mass media provide people with a plethora of information. There are many programs that combine education and fun. A good example is the international quiz show of British origin "Who Wants to Be a Millionaire?" Is it bad to include fun in school education? Accordingly, in the paper we discussed Gadamer's opinion on play. Finally, aren't people ludic beings? Theorist Konrad Paul Liessmann calls contemporary society the miseducation society and criticizes the knowledge society. He also criticizes capitalistic society, whose aims are directed towards profit.

We concluded that it is much easier to obtain information in the contemporary society. Owing to the development of computers and the Internet, it is possible to record the knowledge of one person and transmit it to somebody else. Considering that many organizations use computers as a work tool and communicate via the Internet, it might appear that organizations possess knowledge. Plato thought that knowledge is justified true belief. If we take his statement as the turning point of our thesis, then it is not possible to claim that organizations can have knowledge. On the other hand, Kieron O'Hara thinks that this is possible and he argues that the only important factor for knowledge and information is that they are usable. We strongly oppose O'Hara's point of view and we analytically proved our point in this paper.